

શ્રી શત્રુંજય - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

તૃતીય વર્ષ અભ્યાસક્રમ-૨

પ્રશ્ન પત્ર

જુલાઈ ૨૦૨૩

ગુણાંક ૧૦૦

સુચના (૧) નામ અને એનરોલમેન્ટ નંબર વિનાનો પેપર રદ કરવામાં આવશે. (૨) લાલ પેનનો ઉપયોગ કરવો નહીં. (૩) જવાબ પેપર માંજ ખાના માં જવાબ લખવાનો છે સાથે બીજો પેપર જોડવાનો નથી. (૪) ન સમજાય એવા અક્ષરોવાળા જવાબ તપાસવામાં આવશે નહીં. (૫) જવાબ પત્ર દરેક મહિનાની તા. ૫ થી તા. ૨૫ સુધીમાં મોકલાવાના રહેશે. આગળ-પાછળ આવેલા પેપર તપાસવામાં આવશે નહીં. (૬) બધા જવાબો અભ્યાસક્રમના આધારે જ લખવાના છે. (૭) જે મહિના ના પ્રશ્ન પત્ર છે તે પછી ના મહિના ની ૨૫ તા. સુધી તમારા ગુણાંક તેમજ સાચા ઉત્તર ઇન્ટરનેટ ઉપર આપવા માં આવશે એના પછી આવેલા ઉત્તરપત્ર સ્વીકારાશે નહીં. તેમજ એના માટે ફોન ઉપર જવાબ આપવા માં આવશે નહીં. (૮) ઉત્તર પત્ર માં અભ્યાસક્રમ નું નંબર લખવું જરૂરી છે.

પ્રશ્ન-૧

ખાલી જગ્યા પૂરો

૨૦

૧. જયણા જાળવવામાં પરાત્માના શાસનમાં બતાવેલ સહાયક બને છે.
૨. પાપને શમાવનાર છે.
૩. અંતરકરણના અંતે જો સમ્યક્ત્વ મોહનીય ઉદયમાં આવે તો પ્રાપ્ત થાય છે.
૪. તેજસ અને કાર્મણ શરીર સર્વ આત્મ પ્રદેશોમાં હોવાથી અવગાહના જીવના જેટલી હોય છે.
૫. આજ દિવસ સુધી ના ઉદયથી આત્માનો સમકિત ગુણ ઘેરાયેલો હતો.
૬. દશાશ્રુત રક્ષક એ ની રચના છે.
૭. ધર્મઘોષમુની ને રાજાના મંત્રીના ઘરે ગોચરી વહોરાવતા ખીર નો એક બીંદુ નીચે પડ્યો.
૮. ભદ્રબાહુ અને વરાહમિહિર એ બન્ને બ્રાહ્મણ કુમારો એ ની પાસે દીક્ષા લીધી હતી.
૯. દ્વાયિક સમકિતિ જીવ આયુષ્ય બંધ ન પડ્યો હોય તો જાય છે.
૧૦. આત્માના વિશુદ્ધ અધ્યવસાયના બળથી ગ્રંથો ભેદવાનું કાર્ય કરે તે છે.
૧૧. અવિરતી, મિથ્યાત્વ અને ગુણસ્થાન પરભવમાં સાથે જાય છે.
૧૨. જાણકાર શ્રાવક પ્રથમ દ્વારે ઉભેલા આદિ ને દાન આપી ખુશ કરે.
૧૩. પોતાની જાતને જપોતિષ શાસ્ત્રનો પારગામી તરીકે ઓળખાવતો હતો.
૧૪. આ પિતાના પ્રાણ લેનારાં થયું એમ વિચારીને સ્થૂલીભદ્રને વૈરાગ્ય ઉત્પન્ન થયો.
૧૫. મનુષ્ય અને નું શરીર ત્રણ ગાઉનું હોય છે.
૧૬. પાર્શ્વજીનના કીર્તનથી ભયંકર મોટો પણ ભયભીત થઈ દૂર ભાગે છે.
૧૭. અંતરકરણ પહેલાં નીચેના દળીઆની ઉદીરણા ને કહે છે.
૧૮. સાધુ-સાધ્વીજી ભગવંત વહોરાવવા આવે તો એમણે પાત્ર રાખવા રાખવામાં આવે છે.
૧૯. મિશ્ર ગુણસ્થાને રહેલો જીવ અથવા મિથ્યાત્વી બનીને મરે છે.
૨૦. વાયુકાયને શરીર હોતું નથી.

પ્રશ્ન-૨

એક જ શબ્દમાં જવાબ આપો.

૧૫

૧. અપૂર્વકરણમાં ગ્રંથીભેદ થયા પછી શેનો પ્રારંભ થાય છે ?
૨. ભદ્રબાહુસ્વામી ચે પ્રાણાયામ ધ્યાનમાં કયા દેશમાં પ્રવેશ કર્યો હતો ?
૩. કોશા વેશ્યાએ કોને પ્રતિબોધ્યા ?
૪. જ્યાં સુધી તીવ્ર રાગ-દ્વેષ ની ગ્રંથી છે તેને શું કહેવાય ?
૫. બાર પ્રહર સુધી બળદોને પડેલા અંતરાયથી બંધાયેલ કર્મ નું ફળ કોને ભોગવવું પડ્યું ?
૬. અંતરકરણના અંતે જો શુદ્ધ પૂંજ આવે તો શું પ્રાપ્ત થાય ?
૭. કયા મુનિના પાત્રમાં કડવા તુંબડાનું શાક આવી ગયું હતું ?
૮. અનિવૃત્તિકરણ ની પ્રક્રિયા કેટલી છે ?
૯. આહારક શરીરની અવગાહના કેટલી ?
૧૦. હાથી ના બે નેત્ર કોના જેવા છે ?
૧૧. મિશ્ર મોહનીય કર્મના ઉદયથી સમ્યક્ત્વ અને મિથ્યાત્વ ના મિલન થી જે ભાવ ઉત્પન્ન થાય તે કયું ગુણસ્થાનક ?
૧૨. અભયસેન રાજાના મંત્રી કોણ હતા ?
૧૩. ધર્મરુચી અણગાર મૃત્યુ પામીને કયાં ગયા ?
૧૪. દ્વાયોપશમિક સમકિતિ જીવ કઈ ગતી માં જાય છે ?
૧૫. અત્યંત વિભક્ત અને કુત્સિત આ સંસારરૂપી બંદીખાનામાંથી ચાહનારૂપ જે ખેદ તે શું ?

પ્રશ્ન-૩ નીચે આપેલા શબ્દોના અર્થ લખો.

૧૦

- ૧) ત્રિતુર્ય ૨) ભૂષિત: ૩) જલણ ૪) મિશ્ર કર્મો ૫) પસમિણ ૬) જોયણ ૭) સમાયોગે ૮) તત્ત્વેષુ
- ૯) ત્ર્યાશ્ત્રિશ ૧૦) ભાવેન ૧૧) ગર્હદ ૧૨) આલોચિતં ૧૩) ગબ્જ ૧૪) સમુબદ્ધિત ૧૫) કેવલ
- ૧૬) સસલિલ ૧૭) જહન્ના ૧૮) તિ ૧૯) નારયાણ ૨૦) વારસુ

પ્રશ્ન-૪ જોડક જોડો (ફક્ત બી) નું નંબર લખો.

૧૦

એ	બી	એ	બી
૧) બાવન પલ	૧) ઉપશમ	૬) પ્રશમ	૬) સ્થૂલીભદ્ર
૨) તાલપુષ્ટ વિષ	૨) ૧૨ ચોજન	૭) અશુદ્ધ પુંજ	૭) વૈક્રિય શરીર
૩) સ્થૂલીભદ્ર	૩) છેલા ચૌદપૂર્વી	૮) છ કાય જીવના માવતર	૮) વ્યંતર
૪) બેઘન્દ્રિય	૪) મત્સ્ય	૯) વરાહમિહિર	૯) શકડાલ
૫) ગર્ભજ તિર્યચ	૫) મિથ્યાત્વ ગુણસ્થાનક	૧૦) સંભૂતિવિજયસૂરી	૧૦) સાધુ

પ્રશ્ન-૫ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ સંખ્યામાં લખો.

૧૦

- ૧) જીતશત્રુ રાજાના પુત્રનું આયુષ્ય કેટલું હતું ?
- ૨) વાયુકાયને વિષે કેટલા શરીર હોય છે ?
- ૩) વરરૂચિ રોજ કેટલા નવા કાવ્યો બનાવતો હતો ?
- ૪) મહાવીરસ્વીમીની પરંપરામાં જંબુસ્વામી કેટલામાં પાટે ?
- ૫) ભદ્રબાહુસ્વામી રોજનીકેટલી વાચના આપતા ?
- ૬) દેવતાની ઉત્કૃષ્ટ અવગાહના કેટલી ?
- ૭) તિર્યચના ૧ દંડકમાં ઉત્તર વૈક્રિય શરીર કેટલું હોય છે ?
- ૮) મિશ્ર ગુણસ્થાનકમાં સત્તામાં કેટલી પ્રકૃતિ હોય છે ?
- ૯) દ્વાયોપસમિક સમ્યક્ત્વની રિયતી કેટલી ?
- ૧૦) ગર્ભજ તિર્યચનું શરીર કેટલું હોય છે ?

પ્રશ્ન-૬ નીચેના વાક્યો સાચા (✓) છે કે ખોટા (×) તે જણાવો.

૧૦

- ૧) આર્ય મહાગિરી મુનિના પાટે સ્થૂલીભદ્ર સ્વામી આવ્યા.
- ૨) કલ્પસૂત્રના રચયીતા ભદ્રબાહુસ્વામી છે.
- ૩) ડાઈનીંગ ટેબલ પર રસોઈની સાથે મીઠાની ડબી રાખેલી હોય તો ટેબલ ઉપરની કોઈ પણ વસ્તુ સાધુ ને કલ્પે નહીં.
- ૪) વનસ્પતિકાયને બન્ને પ્રકારે અંગુલના અસંખ્યાત ભાગનું શરીર હોય છે.
- ૫) સંજી પંચેન્દ્રિય ભવ્ય પ્રાણીને પૂર્વ ભવના આભાસથી જીવાદી નવતત્ત્વમાં શ્રદ્ધા થાય તે નિસર્ગ સમ્યક્ત્વ છે.
- ૬) સાધુ ગોરાચી વહોરાવવા જાય ત્યારે વાસેલું દ્વાર પોતાની હાથે ખોલીને અંદર પ્રવેશ ન કરે.
- ૭) સંભૂતિ વિજયસૂરીના પાટે શ્રી સ્થૂલીભદ્રસૂરી આવ્યા.
- ૮) મિશ્ર ગુણસ્થાનક માં રહેલો જીવ મૃત્યુ પામતો નથી.
- ૯) અનિવૃત્તિકરણ ની પુર્ણાહુતિ થતાં જ અપૂર્વકરણ શરૂ થાય છે.
- ૧૦) અભવ્ય જીવ અર્ધપુદ્ગલ પરાવર્ત સંસાર બાકી રહે ત્યારે સમ્યક્ત્વ પામે છે.

પ્રશ્ન-૭ નીચેના વાક્ય કયા પાના પર છે તે પાના નંબર જણાવો.

૧૦

- ૧) કોઈ વિશેષ પ્રચલ્લવિના સંસારમાં અથડાતો કુટાતો અકામ નિર્જરાથર્થ જીવ નિબીડ ગ્રંથિની પાસે આવે છે.
- ૨) ચોવીસે ચોવીસ દંડકમાં શરીરની જઘન્ય અવગાહના અંગુલના અસંખ્યાતા ભાગ જેટલી છે.
- ૩) હે રાજન આ રીતે દરરોજ સોનમહોરો આપી ખજાનો ખાલી કરવો યોગ્ય નથી.
- ૪) કર્મ બાંધતી વખતે જે ચથાચોગ્ય સાવધાની રાખવામાં આવે તો એના કટુ વિપાકમાંથી જીવ બચી શકે છે.
- ૫) 'તમો સૂત્ર પાઠ માટે અયોગ્ય છો' એમ કહી પાઠ ન આપ્યો.
- ૬) પરમાત્મા શાસનની સૂક્ષ્મતા, ગહનતા અને દીર્ઘદૃષ્ટી એમને સ્પર્શી ગઈ.
- ૭) નદી ઘોળ ન્યાય એટલે નદીમાં પડેલો પત્થર અથડાતો કુટાતો સ્વંયમેવ ગોલ થઈ જાય છે.
- ૮) જે શ્રમણ સંઘનું ન માને તેને કઈ શિક્ષા કરવી ?
- ૯) વરાહી સંહીતા રચીને લોકોને જ્યોતિષ કહેતા અને પોતાની આજીવિકા ચલાવતા.
- ૧૦) આવા કિંમતી ચારીત્ર ને તમે કેમ બગાડવા તૈયાર થયા છો ?

પ્રશ્ન-૮ તમારી ભાષામાં સમજાવો.

૧૫

- ૧) સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત કરતાં પહેલાની ક્રિયા
- ૨) શકડાલ મંત્રીની રાજનિષ્ઠા
- ૫) ગોચરી વહોરાવવા જતાં સાધુની જાગૃતતા.
- ૨) અવગાહના દ્વાર
- ૪) ભદ્રબાહુસ્વામીની સાહિત્ય રચનાઓ.

જવાબ પત્ર નીચે ના સરનામે મોકલશોજી

સૌ. કાશ્મીરાબેન વિનોદ લોડાયા

શાહ ગોવિન્દજી વીરમ ફેક્ટરી કમ્પાઉન્ડ, મોંટા રોડ, ઔરંગાબાદ - ૪૩૧ ૦૦૧

સાચા પરિણામ અને સાચા ઉત્તર માટે વેબ સાઈટ www.achalgach.com